

ΣΥΓΧΡΟΝΟΣ ΠΛΑΤΩΝΙΚΟΣ ΔΙΑΛΟΓΟΣ

ΣΥΝΔΕΣΗ ΜΕ ΤΑ ΠΡΟΗΓΟΥΜΕΝΑ: Ὁ Σωκράτης καὶ ὁ Ἀλλόχθων, καθισμένοι ἀναπαυτικά στὰ ἀνάκλιντρά τους, τρώγοντας κεφτεδάκια, καὶ ὑπὸ τοὺς ἀπαλοὺς ἤχους ἑνὸς παραπονιάρικου ρεμπέτικου σκοποῦ, συζητοῦν περὶ γλωσσῶν. Ὁ Σωκράτης προσπαθεῖ νὰ πείσει τὸν φίλο του νὰ μάθει Ἑλληνικά.

ΑΛΛΟΧΘΩΝ: Δὲν μπορῶ νὰ καταλάβω, βρὲ Σωκράτη, αὐτὴν τὴν ἐπιμονή σου νὰ μάθω, ντὲ καὶ καλά, Ἑλληνικά. Νομίζεις ὅτι ἔχω καιρὸ γιὰ Ἑλληνικά, μὲ τόσες ἀσχολίες;

ΣΩΚΡΑΤΗΣ: Καλὸ κι' αὐτό! Ἔχεις καιρὸ νὰ βλέπεις τέσσερις ὥρες τὴν ἡμέρα τηλεόραση, καὶ δὲν μπορεῖς ν' ἀφιέρωσεις δυὸ-τρεῖς ὥρες τὴ βδομάδα γιὰ νὰ μάθεις Ἑλληνικά...

ΑΛΛΟΧΘΩΝ: Ἄντε καὶ τίς ἀφιέρωσα! Πές μου, ὅμως: τί νὰ τὰ κάνω τὰ Ἑλληνικά; Τί νὰ τὴν κάνω μιὰ γλῶσσα ποὺ τὴν μιᾶνε μόνο δέκα ἑκατομμύρια ἄνθρωποι;

ΣΩΚΡΑΤΗΣ: Ὁραῖα! Τότε νὰ μάθεις Κινέζικα, ποὺ τὰ μιλάει ἓνα δισεκατομμύριο κόσμος.

ΑΛΛΟΧΘΩΝ: Θὰ ἀστειεύεσαι, βέβαια!..

ΣΩΚΡΑΤΗΣ: Ἄρα, τὸ κριτήριο δὲν εἶναι πληθυσμιακό.

ΑΛΛΟΧΘΩΝ: Ἔχεις δίκιο. Σίγουρα ὄχι. Μόνο –πῶς νὰ σ' τὸ πῶ...–, καὶ στὴν ἰδέα ἀκόμη νὰ μάθω Ἑλληνικά, μὲ πιάνει πανικός.

ΣΩΚΡΑΤΗΣ: Γιατί, μωρέ; Καὶ σὲ εἶχα γιὰ γενναῖο παιδί!

ΑΛΛΟΧΘΩΝ: Ἄσε τὴν πλάκα, Σωκράτη. Ξέρεις τί ἐννοῶ. Ἔχετε, βρὲ παιδί μου, πολὺ δύσκολη γλῶσσα. Τὰ Ἑλληνικά δὲν εἶναι γλῶσσα, εἶναι γλωσσοδέτης. Ἔχετε συζυγίες, κλίσεις, ποιὸν ἐνεργείας, δὲν ἔχετε ἀπαρέμφατο, βάζετε παντοῦ καταλήξεις, σχηματίζετε μεγάλες σύνθετες λέξεις, ἔχετε πτώσεις...

ΣΩΚΡΑΤΗΣ: Πάντως δὲν ἔχουμε πιά δοτική – ἂν σὲ παρηγορεῖ αὐτό!

ΑΛΛΟΧΘΩΝ: Καὶ δὲν μοῦ τό ἔλεγε τόσην ὥρα, νὰ τρέξω στὸ πρῶτο φροντιστήριο!

ΣΩΚΡΑΤΗΣ: Σοβαρὰ τώρα, δὲν ἔχεις συναντήσει δυσκολίες σὲ καμμία ἀπὸ τίς γλῶσσες ποὺ ἔχεις μάθει; Τὰ ἔμαθες εὐκόλα τὰ *phrasal verbs* στὰ Ἀγγλικά καὶ τὸ *accord du participe* στὰ Γαλλικά, γιὰ παράδειγμα;

ΑΛΛΟΧΘΩΝ: Ὅχι· εἶναι ἀλήθεια ὅτι μὲ παίδεψαν πολὺ, κι' ἀκόμη λάθος τὰ κάνω.

ΣΩΚΡΑΤΗΣ: Βλέπεις, λοιπόν, ὅτι δὲν μιᾶμε γιὰ βαθμὸ δυσκολίας, ἀλλὰ γιὰ εἶδος δυσκολίας. Κι' ἀπ' αὐτὴν τὴν ἄποψη, ὅλες οἱ γλῶσσες εἶναι δύσκολες.

ΑΛΛΟΧΘΩΝ: Σύμφωνα, ἀλλὰ ἐπὶ πλεόν, τὰ Ἑλληνικά –πῶς νὰ τὸ πῶ...–, δὲν εἶναι καὶν χρήσιμη γλῶσσα. Σὲ ποιὸ μέρος τοῦ κόσμου θὰ πᾶς σήμερα καὶ θὰ μιλήσεις Ἑλληνικά;;

ΣΩΚΡΑΤΗΣ: Ἄν αὐτὸ εἶναι τὸ κριτήριό σου, τότε δὲν μιᾶς στὴν οὐσία γιὰ χρησιμότητα, ἀλλὰ γιὰ χρηστικότητα, γιὰ χρησιμοθηρία. Γιατί ἐγὼ θεωρῶ χρήσιμο κάτι ποὺ ἐξυψώνει τὸ πνεῦμα μου,

κάτι που με κάνει καλλίτερο. Ἀπ' αὐτὴν τὴν ἀποψη, ἡ ἐκμάθηση μιᾶς γλώσσας δὲν προορίζεται μόνο νὰ καλύψει κάποιες ἐφήμερες ἐπικοινωνιακὲς ἀνάγκες, ἀλλὰ εἶναι καὶ ἄσκηση πνεύματος, πόσω μᾶλλον ὅταν πρόκειται γιὰ μιὰ γλῶσσα ὅπως ἡ Ἑλληνική, τῆς ὁποίας τὰ πρῶτα λογοτεχνικὰ μνημεῖα ἀνάγονται στὰ ὀμηρικὰ ἔπη. Ἀκόμη καὶ αὐτὸ που ἀποκαλοῦμε καμμιά φορὰ Νεοελληνική, εἶναι, στὴν οὐσία, μιὰ διαδικασία που ξεκίνησε πρὶν ἀπὸ εἴκοσι αἰῶνες. Ἡ Ἑλληνική εἶναι ἓνα ἀπὸ τὰ λίγα παραδείγματα γλωσσῶν μὲ ἀδιάσπαστη συνέχεια χιλιετιῶν καὶ μὲ γραπτὰ μνημεῖα που ἀποτελοῦν ἀκόμη καὶ σήμερα ἀντικείμενο θαυμασμοῦ. Εἶναι χαρακτηριστικὸ ὅτι, ἀκόμη καὶ σήμερα, ἓνας Ἑλληνας που διαβάζει τὰ ἔπη τοῦ Ὀμήρου, τὶς τραγωδίαις τοῦ Σοφοκλῆ καὶ τοῦ Αἰσχύλου, τὰ ποιήματα τῆς Σαπφoῦς, τοὺς μύθους τοῦ Αἰσώπου, τὰ κείμενα τῆς Ἀγίας Γραφῆς, μπορεῖ νὰ μὴν καταλαβαίνει τὰ πάντα, ἀλλὰ ἀναγνωρίζει σὲ αὐτὰ λέξεις καὶ φράσεις ὁλόκληρες που χρησιμοποιεῖ ἀκόμη καὶ σήμερα στὸν ζωντανό του λόγο, ὕστερα ἀπὸ τόσους καὶ τόσους αἰῶνες!

ΑΛΛΟΧΘΩΝ: Τοῦτο εἶναι ὄντως ἐκπληκτικὸ, Σωκράτη. Ὅμως, ὅλες οἱ γλῶσσες κρύβουν πίσω τους ἓναν πολιτισμό. Δὲν ἔχει τὸ μονοπώλιο ἡ Ἑλληνική.

ΣΩΚΡΑΤΗΣ: Δὲν ἰσχυρίστηκα τὸ ἀντίθετο. Μὲ αὐτὸ που λές, ὅμως, συμφωνεῖς κατ' οὐσίαν ὅτι δὲν ὑπάρχουν χρήσιμες οὔτε ἄχρηστες γλῶσσες, ἐφ' ὅσον ὅλες εἶναι φορεῖς πολιτισμοῦ. Ἄρα, καμμιά γλῶσσα δὲν μπορεῖ νὰ κρίνεται αὐθαίρετα ὑποδεέστερη καὶ λιγότερο ἄξια ἐκμάθησως ἀπὸ ἄλλες.

ΑΛΛΟΧΘΩΝ: Ἐντάξει, μὲ ἐπεισες ὅτι ὅλες οἱ γλῶσσες ἔχουν τὴν ἴδια ἀξία καὶ ὅτι καμμιά δὲν εἶναι κατώτερη ἀπὸ κάποια ἄλλη. Δὲν πρόκειται, ὅμως, νὰ μὲ πείσεις γιατί θὰ πρέπει νὰ μάθω Ἑλληνικά, κι' ὄχι κάποια ἄλλη «μικρὴ» γλῶσσα.

ΣΩΚΡΑΤΗΣ: Κατ' ἀρχάς, γιατί στοιχεῖα Ἑλληνικῶν χρησιμοποιεῖς καθημερινά, ὅταν μιλάς τὴ δική σου γλῶσσα.

ΑΛΛΟΧΘΩΝ: Μιλῶ Ἑλληνικά καὶ δὲν τὸ ἤξερα;! Κι' ἐγὼ που νόμιζα ὅτι τὰ Ἑλληνικά χρησιμεύουν μόνο στὴ δημιουργία ἐπιστημονικῆς ὁρολογίας!

ΣΩΚΡΑΤΗΣ: Ὡστε λέξεις ὅπως ἐκκλησία, θέατρο, μουσική, τύπος, πρόβλημα, φαινόμενο, φωτογραφία, καὶ τόσες ἄλλες, εἶναι λέξεις τῆς ἐπιστημονικῆς ὁρολογίας! Τρέχα νὰ τὸ πεῖς καὶ στὸν μπακάλη τῆς γωνίας, γιατί δὲν τὸ ξέρει, ὁ καχομοίρης, καὶ τὶς ἔχει ψωμοτύρι!

ΑΛΛΟΧΘΩΝ: Πάλι ἄρχισες τ' ἀστεῖα σου. Ἐν πάσῃ περιπτώσει, αὐτὲς οἱ λέξεις εἶναι λίγες.

ΣΩΚΡΑΤΗΣ: Περισσότερες ἀπ' ὅσες νομίζεις. Καί, ἄλλωστε, πόσες λέξεις δὲν φτιάχνονται καθημερινὰ σὲ ὅλες τὶς γλῶσσες μὲ τὰ προθέματα ἀντι-, παρα-, ἀν-, θαλασσο-, ζωο-, βιο-, ὧν οὐκ ἔστιν ἀριθμὸς;

ΑΛΛΟΧΘΩΝ: Εἶναι πολλές, πράγματι... Ἄλλ' αὐτὲς τὶς λέξεις τὶς μαθαίνω μὲ τὴν δική μου γλῶσσα. Γιατί νὰ περνᾶω πρῶτα ἀπὸ τὰ Ἑλληνικά;

ΣΩΚΡΑΤΗΣ: Διότι Ἀρχὴ ἐπιστήμης ὀνομάτων ἐπίσκεψις.

ΑΛΛΟΧΘΩΝ: Πᾶ' νὰ πεῖ;

ΣΩΚΡΑΤΗΣ: Πᾶ' νὰ πεῖ, ἂν δὲν ἐντροπήσεις στὴν προέλευση κάθε λέξης, ποτέ δὲν θὰ γίνεις πραγματικὸς γνώστης τῆς γλώσσας σου. Ἡ γνώση αὐτὴ θὰ σὲ κάνει νὰ καταλάβεις καλλίτερα τὸν ἴδιο τὸν κόσμο που σὲ περιβάλλει. Ἡ γλῶσσα μου εἶναι ὁ κόσμος μου, που ἔλεγε καὶ ὁ Βιτγκενστάιν.

ΑΛΛΟΧΘΩΝ: Ὅπως καὶ νὰ ἔχει, γιὰ μένα ἡ γλῶσσα εἶναι κυρίως ἐπικοινωνιακὸ μέσον καὶ ὄχι ἀντικείμενο μελέτης.

ΣΩΚΡΑΤΗΣ: Μιά και μίλησες για ἐπικοινωνιακὸ μέσον: θυμᾶσαι πόσες φορές ἔχεις ἔρθει στὴν Ἑλλάδα, νὰ ἀπολαύσεις τὸν ἥλιο μας, τὴν θάλασσά της, καὶ προσπάθησες νὰ ἐπικοινωνήσεις μὲ τοὺς ἀπλοῦς ἀνθρώπους; Πόσες φορές τὰ κατάφερες;

ΑΛΛΟΧΘΩΝ: Ἐπικοινωνία τὸ λές ἐσὺ αὐτό; Σὰν τοὺς χιμπατζῆδες συνεννοούμασταν!

ΣΩΚΡΑΤΗΣ: Ἀκριβῶς. Πῶς θές νὰ καταλάβεις τὸν λαό μας, τὶς ἰδιαιτερότητές του, τὶς ἀρετὲς ἀλλὰ καὶ τὰ ἐλαττώματά του, ἐὰν δὲν μιλήσεις μὲ τοὺς ἀπλοῦς ἀνθρώπους ποὺ ζοῦν σ' αὐτὸν τὸν τόπο, ἂν δὲν διαβάσεις τὴ λογοτεχνία του, ἂν δὲν ἀκούσεις τοὺς στίχους τῶν τραγουδιῶν του, ἂν δὲν συμμεριστεῖς τὶς χαρὲς καὶ τὶς λῦπες του; Μοῦ λές ἀρκετὰ συχνὸ πῶς ἐμεῖς οἱ Ἕλληνες εἴμαστε περίεργοι, εἴμαστε ἔτσι, εἴμαστε ἀλλοιῶς...

ΑΛΛΟΧΘΩΝ: Εἶναι ἀλήθεια ὅτι κι' ἐγὼ πάντα ἤθελα νὰ σὰς γνωρίσω ἀπὸ πρῶτο χέρι, καὶ νὰ μὴν ἀκούω ὅ,τι μοῦ λέει ὁ ἓνας κι' ὁ ἄλλος.

ΣΩΚΡΑΤΗΣ: Λοιπόν;

ΑΛΛΟΧΘΩΝ: Πότε ἀρχίζουν οἱ ἐγγραφές;

(Ὅπως πάντα, στὸ τέλος νικάει ὁ Σωκράτης!)

Στυλιανός Χόρτης

CONTEMPORARY SOCRATIC DIALOGUE

BACKGROUND: Socrates and Mr Foreigner are lying back on their couches eating '*keftedakia*' (meatballs) and, accompanied by the soft, plaintive sound of a *rembetika* song, are discussing languages. Socrates is attempting to persuade his friend to learn Greek.

Mr FOREIGNER: I can't understand, Socrates, why you're insisting so much that I should learn Greek. Do you think I've time to learn Greek on top of all my other business?

SOCRATES: That's a good one! You've got time to watch four hours' TV a day and can't even spend two or three hours a week learning Greek.

Mr FOREIGNER: Even if I did, what would I do with Greek? What's the use of learning a language which is spoken by only ten million people?

SOCRATES: Fine! In that case learn Chinese which is spoken by a billion.

Mr FOREIGNER: You're kidding, I presume.

SOCRATES: In that case you'll admit that the number of people who speak a language is not a valid criterion.

Mr FOREIGNER: You're right, of course it isn't. But, how shall I put it, the very idea of learning Greek makes me panic.

SOCRATES: Why? You're a brave enough lad otherwise!

Mr FOREIGNER: Stop teasing me Socrates. You know what I mean. Your language is a very difficult one. Greek isn't a language, it's a tongue-twister. You've got conjugations, declensions, aspect, you've got no infinitive, you put endings everywhere, you make long compound words and you've got cases.

SOCRATES: If it's any consolation, we don't have a dative.

Mr FOREIGNER: Why didn't you tell me earlier? I'd have enrolled at the first language school I could find.

SOCRATES: To be serious, haven't you had any trouble learning any of the other languages you know? Are you telling me you had no trouble learning *phrasal verbs* in English and the *accord du participe* in French, for example?

Mr FOREIGNER: No, I admit they caused me a lot of trouble, and I still make mistakes.

SOCRATES: So you see we are not talking about the degree of difficulty but the type of difficulty. And from that point of view all languages are difficult.

Mr FOREIGNER: Agreed. But Greek isn't even, how shall I put it, a umm ... useful language. Where can you go in the world today and speak Greek?

SOCRATES: If that's your criterion, you're not talking about usefulness in a broad sense, but narrow, practical utility. I for my part consider useful something which is uplifting, something which makes me a better person. Seen from this angle, the purpose of learning a language is not merely to meet some ephemeral communications requirements, it's an intellectual exercise. This is especially true of a language like Greek, whose literature goes back to the Homeric epics. Even what we sometimes call Modern Greek is essentially the result of a process which began over 2000 years ago. Greek is one of the few examples of a language with an unbroken tradition going back thousands of years and with a literature which is still admired today. Even today a Greek reading the Homeric epics, the tragedies of Sophocles and Aeschylus, the poems of Sappho, Aesop's fables or the New Testament may not understand everything he reads, but will recognise words and whole phrases which are still in current use today after so many centuries!

Mr FOREIGNER: That's wonderful, Socrates. However, all languages are vehicles of culture. That's not the monopoly of Greek.

SOCRATES: I didn't say it was. What you are saying actually supports my argument that there are no useful and useless languages, since all are vehicles of culture. This means that no language can be arbitrarily judged to be inferior and less worth learning than any other.

Mr FOREIGNER: OK, you've convinced me that all languages are equally valuable and that no language is inferior to any other. However, you won't be able to persuade me to learn Greek rather than any other 'minority' language.

SOCRATES: To begin with, you use Greek every day when you speak your own language.

Mr FOREIGNER: Do you mean I speak Greek without knowing it? I thought that Greek was used only to coin scientific terminology!

SOCRATES: In that case words such as *church*, *theatre*, *music*, *typo*, *problem*, *phenomenon*, *photo* and many other words are scientific terminology! Go and tell that to the man on the Clapham Omnibus because he uses them every day, poor man, without knowing!

Mr FOREIGNER: You're joking again. In any case there aren't many such words.

SOCRATES: More than you'd imagine. And anyway, innumerable words are created every day in all languages with the prefixes anti-, para-, an-, thalasso-, zoo, bio- etc.

Mr FOREIGNER: That's true. But I learn these words as part of my own language. Why should I do so through Greek?

SOCRATES: Because "the beginning of knowledge is the investigation of words", as some ancient philosopher said.

Mr FOREIGNER: Which means?

SOCRATES: Which means unless you are familiar with the origin of each word you'll never really know your own language. By virtue of this knowledge you will reach a better understanding of the world about you. Wasn't it young Wittgenstein who said 'The limits of my language are the limits of my reality'?

Mr FOREIGNER: In any case, for me language is mainly a means of communication and not an object of study.

SOCRATES: Since you're talking about vehicles of communication: think how many times you've visited Greece, enjoyed the sea and the sun and tried to communicate with ordinary people. How often do you succeed?

Mr FOREIGNER: You call that communication? We "communicated" like chimps.

SOCRATES: Exactly. How can you understand the Greek people, their peculiarities, their strong and weak points, unless you can speak with ordinary people living here, unless you read their literature, unless you listen to their songs, unless you share their joys and sorrows? You often say that we Greeks are peculiar, we're like this, we're like that.

Mr FOREIGNER: It's true that I've always wanted to get to know you at first hand and not to rely on what other people tell me.

SOCRATES: Well?

Mr FOREIGNER: When can I enrol?

(As usual, Socrates carries the day).

Stylianos Chortis

UN DIALOGUE PLATONICIEN CONTEMPORAIN

[Résumé des épisodes précédents] Socrate et Xénos, confortablement installés sur leur couche, discutent des langues en dégustant des boulettes de viande, aux accents plaintifs d'une chanson "rébétiko". Socrate s'efforce de convaincre son interlocuteur de la nécessité d'apprendre le grec.

XENOS: Je ne comprends pas, Socrate, ton insistance à vouloir me faire apprendre le grec. Tu crois que j'ai encore le temps d'apprendre cette langue, avec tout ce que j'ai à faire?

SOCRATE: Elle est bien bonne! Tu as le temps de regarder la télévision quatre heures par jour et tu ne pourrais pas consacrer deux ou trois heures par semaine à apprendre le grec?

XENOS: Bien, supposons que je l'ai appris! Est-ce que je serais plus avancé pour autant? Pourquoi se donner la peine d'apprendre une langue qui est parlée par dix millions de personnes seulement?

SOCRATE: Très bien! Alors apprend le chinois, qui est parlé par un milliard de personnes.

XENOS: Tu plaisantes, je suppose...

SOCRATE: Donc le critère ne tient pas au nombre de gens qui parlent une langue.

XENOS: Tu as raison. Ce n'est sûrement pas là un bon argument. Mais, comment dire, rien qu'à l'idée d'apprendre le grec, je suis saisi de panique.

SOCRATE: Et pourquoi donc? Tu es un garçon plutôt courageux!

XENOS: Cesse de plaisanter, Socrate. Tu sais très bien ce que je veux dire. Je trouve, tu vois, que vous avez une langue très difficile. Ce n'est pas une langue, c'est de l'algèbre: vous avez des conjugaisons, des déclinaisons, des aspects verbaux, vous n'avez pas d'infinitif, vous mettez des terminaisons partout, vous fabriquez des mots composés, vous avez des cas...

SOCRATE: Si ça peut te consoler, nous n'avons plus de datif.

XENOS: Que ne le me disais-tu plus tôt! Je me serais précipité dans la première école de langues venue...

SOCRATE: Non mais dis-moi, sérieusement, tu n'as jamais eu de difficultés dans aucune des langues que tu as apprises? Est-ce qu'il était si facile d'apprendre les phrases verbales en anglais et l'accord du participe en français, pour ne citer que ces deux exemples?

XENOS: Non, c'est vrai que j'ai eu beaucoup de mal et que je commets encore des erreurs.

SOCRATE: Tu vois donc que nous ne parlons pas du degré de difficulté mais de la nature des difficultés. De ce point de vue-là, toutes les langues sont difficiles.

XENOS: Je suis d'accord, mais le grec, en plus, comment te dire, ce n'est même pas une langue utile. Dans quelle région du monde parle-t-on le grec ?

SOCRATE: Si c'est là ton critère alors, alors il n'est pas question au fond, d'utilité, mais d'utilitarisme, voire d'opportunisme. Parce que j'estime, moi, que tout ce qui élève l'esprit, tout ce qui peut me rendre meilleur, est utile. À cet égard, l'apprentissage d'une langue ne vise pas seulement à combler certains besoins de communication. Il s'agit aussi d'une gymnastique de l'esprit, à plus forte

raison dans le cas d'une langue comme le grec, dont les premiers textes remontent à l'époque homérique. Et même ce que nous appelons parfois le grec moderne recouvre, au fond, une histoire qui a commencé il y a vingt siècles. Le grec est l'une des rares langues qui soit parlée sans interruption depuis plusieurs millénaires et qui compte à son actif des monuments littéraires qui font jusqu'à nos jours l'admiration de tous. Il est caractéristique de constater qu'un Grec lisant aujourd'hui l'Iliade ou l'Odyssée, les tragédies de Sophocle ou d'Eschyle, les poèmes de Sapho, les fables d'Ésope ou les textes de la Sainte Écriture ne comprendra peut-être pas tout, mais reconnaîtra dans tous les cas des mots ou des phrases entières qu'il continue d'utiliser dans la langue de tous les jours, tant de siècles plus tard!

XENOS: C'est effectivement très étonnant, Socrate. Mais toutes les langues ne sont-elles pas porteuses d'une culture? De ce point de vue là, le grec n'a pas le monopole.

SOCRATE: Je n'ai pas dit le contraire. Donc, tu reconnais toi-même qu'il n'existe pas, fondamentalement, de langues utiles et inutiles, puisque toutes les langues sont les outils d'une civilisation. Aucune langue ne peut, par conséquent, être arbitrairement considérée comme inférieure et moins digne que les autres d'être apprise?

XENOS: Très bien, Socrate, tu m'as persuadé que toutes les langues ont la même valeur et qu'aucune d'entre elles n'est inférieure à aucune autre. Mais ce n'est pas ainsi que tu vas me convaincre d'apprendre le grec plutôt que n'importe quelle autre langue "minoritaire".

SOCRATE: Et pourtant...Ne serait-ce que parce que tu utilises tous les jours des mots grecs lorsque tu parles ta propre langue.

XENOS: Je parle grec et je ne le savais pas? Et moi qui croyais que le grec ne servait qu'à forger des termes scientifiques...

SOCRATE: Ainsi donc, des mots comme *église, théâtre, musique, téléphone, problème, phénomène, photographie*, pour n'en citer que quelques-uns, appartiennent à la terminologie scientifique ! Va vite dire ça au petit épicier du coin, parce qu'il n'en a pas la moindre idée et que ce sont pourtant des mots qu'il utilise tous les jours!

XENOS: Voilà que tu recommences à te moquer de moi. En tout cas, ces mots sont peu nombreux.

SOCRATE: Ils sont plus nombreux que tu crois et, d'ailleurs, combien de mots nouveaux ne fabrique-t-on pas chaque jour, dans toutes les langues, à partir des suffixes anti-, para-, péri-, thalasso-, zoo-, bio- etc..

XENOS: Beaucoup, c'est vrai, mais ces mots là, je les apprends par ma langue. Pourquoi devrais-je passer par le grec ?

SOCRATE: Parce que la "science des noms est le début de la connaissance".

XENOS: Ce qui veut dire ?

SOCRATE: Ce qui veut dire que si tu ne te penches pas sur l'origine de chaque mot, tu ne pourras jamais vraiment prétendre connaître ta langue. Cette connaissance te permettra de mieux comprendre le monde qui t'entoure. Comme disait Wittgenstein, " je ne comprends le monde qu'à travers ma langue ".

XENOS: Quoi qu'il en soit, pour moi, la langue, c'est avant tout un moyen de communiquer, et non un objet d'étude.

SOCRATE: Puisque tu parles de moyen de communication, dis-moi plutôt: tu es plusieurs fois venu en Grèce pour profiter du soleil et de la mer, non ? Combien de

fois as-tu essayé de communiquer avec les gens de la rue ? Combien de fois y es-tu arrivé?

XENOS: Ce n'était pas vraiment ce qu'on appelle de la communication: J'en étais réduit à gesticuler comme un singe pour essayer de me faire comprendre.

SOCRATE: Précisément. Comment veux-tu comprendre notre peuple, ses particularités, ses vertus et aussi ses défauts, si tu ne parles pas avec les gens qui vivent dans ce pays, si tu ne lis les livres qu'ils lisent, si tu n'écoutes pas les paroles de leurs chansons, si tu ne partages pas leurs joies et leurs peines ? Tu es le premier à me dire que nous autres, les Grecs, nous ne sommes pas comme tout le monde...

XENOS: C'est vrai que j'ai toujours voulu vous connaître de près et ne pas m'en tenir seulement aux on-dit sur ton peuple et ton pays.

SOCRATE: En conclusion ?

XENOS: Quand commencent les cours ?

(Comme toujours, Socrate sort vainqueur de la joute).

Stylianos Chortis